15938
Debreczeni Ujság

DEBRECZEN, 1921. XXV. ÉVFOLYAM, 110. SZÁM. CSÜTÖRTÖK, MÁJUS 19.

DEBRECZENI UJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken
Egy hóra 50·— korona. Negyedévre 110·— korona.
Félévre 220·— korona. Egész évre 440·— korona.
Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Debrecen, Kossuth-utca 3. szám alatt. (I. emelet a Debreczeni Első Takarékpénztár épületében.)
Egy szám ára 2 korona.

MUZEUM KÖNYVTÁRA

Szociális politikát!

Irta: **Dr. Bernolák Nándor**
munkaügyi és népjóléti miniszter.

Aki komolyan foglalkozik a magyar állam megerősitésének és felvirágoztatásának gondolatával, annak meg kell győződnie arról, hogy ezt csak a társadalmi élet összes erőinek védelmével, erősitésével és fokozásával érhetjük el. Elhibázott dolog volna a termelés valamely tényezőjét védelem nélkül hagyni vagy fejlődésében gátolni. Épp olyan hibának tartanám az erkölcsi erők elhanyagolását, amelyek nélkül minden gazdasági és társadalmi élet előbb-utóbb csődöt mondana.

Ezért égetően szükségesnek tartom, hogy minél erőteljesebben foglalkozzunk a szociális problémákkal. A munkásság részére biztositani kell mindazon intézményeket, amelyek joginak és érdekeinek megvédelmezésére alkalmasak, még pedig biztositani kell olyan erkölcsi alapon, amely az emberi méltóságot minden vonatkozásában megóvni képes. Ezt az erkölcsi alapot látom én a keresztény világfelfogásban, a melyet az emberi egyenlőség és testvériség elvéből kiindulva a szociális kérdéseket nem az osztályharc, hanem a különböző társadalmi osztályok harmóniája és kölcsönös megbecsülése alapján kivánja megoldani.

Ez a világfelfogás nyujtja a legszilárdabb alapot a nemzeti érdekek és a munkásság sajátos érdekeinek összeegyeztetése tekintetében és erre a szempontra különösen most kell nagy sulyt fektetni.

A nemzeti alapon nyugvó és keresztény világfelfogásra támaszkodó szociális haladás, — amely ezekre az alapelvekre támaszkodik, — mindig számot vet a létező viszonyokkal és a fokozatos fejlődés céljait óhajtotta megvédeni. A szociális reformoknak ezt az ütemét a mi napjainkban különösen szem előtt kell tartanunk. A közelmult eseményei az e kérdésekkel szakszerüen nem foglalkozó laikus embereket is meggyőzhették arról, hogy a forradalommal és a felforgatásnak módszereivel, a gyökeres szakitás minden tradiciójával, az intézményeknek ingatag talajra állitása nem előbbre viszi, hanem fejlődésében visszaszoritja a munkásságot és rajta keresztül az emberiséget.

Ezért mi is számot vetünk a lehetőséggel, nem hagyjuk figyelmen kivül erőink fogyatékosságát, nem szakitunk minden tradicióval és társadalmi felforgatás nélkül akarjuk biztositani a munkásság javát, hogy abból az emberiségre és a nemzetre egyaránt áldás fakadjon.

Ha programmunkat a maga egészében végre tudjuk hajtani, az mindenesetre egy boldogabb kort alapoz meg.

Lépésről-lépésre kell haladnunk a keresztény állapot felé, amely minden vonatkozásban ki fogja elégiteni a társadalmi igazságosságának a követelményeit.

Ami a kormányzati programmot illeti, köztudomásu, hogy elsősorban a munkásbiztositó problémáját oldja meg akként, hogy ez az intézmény, minden politikai tendenciától menten a maga nagy szociálpolitikai céljait szolgálja.

Minden más munkáskérdést egyéb intézmények utján kell megoldáshoz vinni és különösen a munkásság politikai jogainak gyakorlását más eszközökkel kell biztositani.

A szabadoktatás igénybevételével egészségesebb életmódhoz fogjuk szoktatni a népet, amelynek gyógykezelésére a mezőgazdasági munkásság kötelező biztositásával uj erőforrásokat nyujtunk. A munkásságot közelről érinti, hogy a biztositási biráskodás terén a törvényhozás a költségvetés letárgyalása után rendet teremt. A szakszervezeti jog, a munkásnak és a munkaadónak jogviszonyai, a nőknek és a fiatalkorunaknak a védelme, a munkaviszonyoknak elintézése és az ezzel összefüggő kérdések tárgyában a törvényt előkészitő munkálatok a kereskedelemügyi miniszteriumban előrehaladott stádiumban vannak.

Ami az én ügykörömet illeti, itt teljes erővel folyton a hadirokkantaknak, a hadiozvegyeknek és a hadiárvák ügyeinek lebonyolitásával dolgozunk. A gyermekjótékonyság reformjának a közjótékonyság szabályozásával és több más szociális szempontból fontos kérdéssel, a melyet a törvényhozásnak kell megoldania.

Ha a nemzetgyülés mindezt elvégezte, bizonyára még keveset tett a társadalmi igazságosság elérésének utján, de mégis rálépett az egészséges fejlődés ösvényére és rászolgált a bizalomra, amelyet a nemzet beléje fektetett.

A keresztényszociális tábornak az országos kongresszus alkalmából csak azt mondom, — bizzék ennek a nemzetnek ősi erejében, bizzék saját eszményeinek igazságában, ne kedvetlenitse el az, hogy egyszerre elérni mindent nem tudunk; eszményeink győzhetetlen ereje megkezdte a maga diadalmas utját és ezen utjában megakasztani nem lehet.

Anglia, Olaszország és Amerika Németországot pártolja a sziléziai kérdésben

Bécs, máj. 18. Római jelentés szerint az olasz kormány kijelentette, hogy semmi kifogása nincs a német birodalmi csapatoknak Felső-Sziléziában való felhasználása ellen és elfogadja az angol komány álláspontját, amely a lengyel felkelők leverésére német csapatok igénybevételét megvalósithatónak tartja. Ezzel szemben a francia kormány arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem engedheti meg a német csapatoknak bevonulását Felső-Sziléziába.

A Times szerint Amerika közvéleménye Felső-Szilézia kérdésében feltétlenül német-barát magatartást tanusit. A kormány körök is Lloyd George álláspontján vannak.

A politikai élet.

Budapest, máj. 18. A nemzetgyülés pünkösdi szünete holnap véget ér. A pénteki ülés eseményéül a liberális lapok Vázsonyi Vilmos felszólalását hangsulyozzák. Vázsonyiék sajtója hérom kérdést kényszerit az utóbbi időben az érdeklődés központjába:

az internálótáborok, a mozirendelet és a cenzurával kapcsolatban a közszabadságok kérdését.

A politikai élet pénteken indul meg, amikor a nemzetgyülés ülést tart.

Este a kormányzópártok tartanak értekezletet.

A keresztény egyesülés pártja intéző bizottsága ülésén a párt központi szervezetének képitéséről és az intézőbizottság ujjászervezéséről tárgyalnak. Szóba kerül a nyolcórás ülések.

A vidéken járt miniszterek közül tegnap este Hegedüs Loránt és Mayer János, ma reggel Tomcsányi Vilmos igazságügyminiszter érkezett vissza.

Csütörtökön minisztertanács lesz, amelyen a jövő évi közellátásról lesz szó.

Táviratok.

A kormány meg akarja szünteini a tisztviselők kedvezményes ellátását.

Budapest, máj. 18. A kormány azt tervezi, hogy a kedvezményes ellátást részben megszünteti. Felszólitja a tisztviselőket, hogy nyilatkozzanak, akarják-e inkább pénzben a kedvezményt. A nyilatkozatok eredményétől függ, hogy a kormány megszünteti-e a közellátást.

A köztisztviselők nemzetközi szövetsége a kedvezményes ellátás fenntartása mellett van.

Tőzsde.

Zürich, május 18. (Frankfurton át érkezett jelentés. szavatosság nélkül.) Nyitó tőzsde: Berlin 967, Newyork 555, Milano 3065, Prága 820, **Budapest 270**, Zágráb 420, Bukarest 990, Bécs 147 és fél.

Budapest, május 18. Valuták: Napoleon 720, dollár 207, márka 381, lira 1200, osztrák korona 39 és fél, rubel 77·80, lei 377·73, sokol 328—22, dinár 650, lengyel márka 27 és negyedfél.

Zürich, május 18. Zárótőzsde: Berlin 982 és fél, Holland 201 és fél, Newyork 556, London 2227, Páris 4730, Milánó 3085, Brüsszel 4760, Kopenhága 100 és fél, Stockholm 131, Krisztiania 92, Madrid 76, Buenos-Aires 175, Prága 810, **Budapest 270**, Zágráb 422 és fél, Bukarest 995, Bécs 147 és fél.

Budapest, máj. 18. Zárótőzsde. Valuták: Napoleon 715—80, dollár 200—10, francia frank 1750—1850, márka 365—380, lira 1150—1250, osztrák korona 39—41, rubel 80—84, lei 365—380, sokol 315—380, svájci frank 3750, korona dinár 640—80, lengyel márka 27—29.

Budapest, május 18. Terménytőzsde: Terménytőzsde üzlettelen. Zab ab állomás 8 K, takarmányárpa 7·75 K, sörárpa 9 K, fehér bab 9 K, tengeri 7·30 K ab Budapest, tengeri 7·15 K ab állomás.

Budapest, május 18. Sertésjelentés: maradvány 1513 sertés és 100 süldő, érkezett 326 sertés, összesen 1839 sertés és 140 süldő; eladatott 99 sertés, maradvány 1740 sertés és 100 süldő. Árak: zsiros I. rendü öreg 54—56, közép 50—52, fiatal 52—59, könnyü 44—50 K.

Javul a liszt.

Budapest, máj. 18. A Magyarság értesülése szerint a közélelmezési miniszter elhatározta, hogy a 80% örlési arányt 75 % örlési arányra redukálja, miáltal a tervbe vett hetósági liszt aránya és minősége megjavulna.

Áruforgalmi megállapodás Magyarország és Ausztria között.

Budapest, máj. 18. A magyar és az osztrák kormány megbizottai, figyelemmel a két állam gazdasági szükségleteire, megállapodást létesiteniök Magyarország és Ausztria közötti áruforgalom ideiglenes szabályozásáról. Ennek a provizorikus megállapodásnak jóváhagyásáról a kormány most tárgyal.

Mosonmegye állásfoglalása a liberális blokk ellen

Giesswein Sándor irányváltoztatásának kritikája

Annak idején már ismertettük Mosonvármegye törvényhatósági bizottságnak ama határozatát, amely elitélte dr. Giesswein Sándor magyaróvári nemzetgyülési képviselőnek a polgárok és munkások szövetsége nevü uj politikai alakulásban való résztvételét. A határozatra dr. Giesswein Sándor mentegetőző választ küldött, amellyel a legutóbb tartott évnegyedes rendes közgyülésen foglalkozott a vármegye közgyülése és előbbeni határozatát egész terjedelmében fenntartotta, mert Giesswein válasza még jobban megerősitette a vármegye amaz aggodalmát, amelynek Giesswein Pál fordulása alkalmából kifejezést adott.

Mosonmegye közönsége lelkesedéssel csatlakozik mindazokhoz, akik a multban is mindenkor a magyar nemzeti állam integritása kipróbált harcosainak mutatkoztak, de nem szövetkezik olyanokkal, akik az egységes magyar állam eszméjét megtagadták, az októberi forradalom felidézésével hazánk területét széjjeltépték és a vörös internacionale fegyverhordozóivá váltak. Nem haladhatunk együtt azokkal, akik a multban a közszabadságokat, a felekezeti békét arra használták fel, hogy aláássák a magyar nemzeti államot, egy idegen faj, a zsidóság kizárólagos gazdasági és társadalmi uralmát előkészitették.

Mosonmegye közönsége nem tartja örvendetes dolognak, hogy dr. Giesswein Sándort, a magyaróvári kerület képviselőjét ebben a pártszövetségben látja küzdeni.

Ma fajmagyar nemzeti politikára van szükség és ebben a nemzeti politikába kell belevinni a kereszténység átfogó internacionalizmusát s akkor az abból leszürődött és mindeneket átfogó keresztény világszellem nemzeti köntösben jelenik meg és a nemzeti lét fönntartójává lesz.

Mosonmegye közgyülése ezt a határozatát megküldötte Debrecen város törvényhatósági bizottságának is.

Németország leszerelése.

Berlin, máj. 18. Az entente berlini katonai bizottsága ma adta át Németországnak ama jegyzéket, amely közli a német leszerelésre adott terminust. Ez a határnap junius 30.

A tejfogalom.

Budapest, máj. 18. A közélelmezési miniszteriumban Mayer János elnöklésével országos ankét kezdődött, amelyen a tejforgalom szabadátételéről tárgyalnak.

A franciák után a szerbek is.

Ujvidék, máj. 18. A szerb szkupstina egyik tagja ugy nyilatkozott, hogy a begrádi nemzetgyülés megkezdi a trianoni békeszerződés tárgyalását, mihelyt Franciaország is ratifikálta azt.

A kiütéses tifusz első áldozata

Tizenöt a betegek száma

A Debreczeni Ujság tegnapi számában hirt adtunk arról, hogy a kiütéses tifuszban megbetegedett emberek száma tizennyolcra emelkedett. Tegnap ismét három embert szállitottak a járványkórházba. Az uj betegek névszerint Kiss Jánosné egy vasuti kalauz felesége, Bodolla Györgyné és Novák Ferenc rendőr. Az illetőkről nyomban nem tudták megállapitani a pozitiv betegség jelenlétét, ezért vérvizsgálatot vettek ameylnek eredményét Tüdős Kálmán dr. t. főorvossal tegnap közölték. E szerint mind a három beteg kiütéses tifuszban szenved.

A vizsgálatok megállapitották azt, hogy a lakásukban nem kapták meg a fertőző betegséget, hanem behurcolás utján betegedtek meg kiütéses tifuszban. Kiss János vasuti kalauz alkalmasint utközben hozta Debecenbe a betegség csiráját, Bodolla Györgyné Nyirmártonfalváról hurcolta be, mig Novák Ferenc rendőr a vasuti állomáson teljesitett szolgálata közben fertőzte meg magát.

Az eddig ápolt betegek közül egy meggyógyult. A szerencsés nő Murvay Imréné, aki már a napokban el is hagyja a kórházat. Sajnos a járványnak egy halottja is van. Az első betegek közül Sipos Sándor Vendég-utca 40. szám alatti lakos meghalt tegnap éjjel. Sipos 56 éves volt s a betegség annyira legyöngitette, hogy a nagy lázt és egyéb izgalmakat nem birta elviselni.

A vizsgálat azt is kideritette, hogy csak a Vendég-utca 40. sz. ház volt fertőzött a városban. Ezt a házat teljesen kitakaritották, más fertőző fészek nincs a városban.

A betegek száma ezidőszerint 15. A kiütéses tifuszról jelentést tettek dr. Bernolák Nándor népjóléti miniszternek, aki értesitette Csóka Sámuel polgármester helyettest, hogy az esetek megvizsgálására a miniszterium egy biztosát küldi Debrecenbe. A miniszteri biztos jövetelének időpontja még nem ismeretes.

A konyhasó fogyasztási ára

Értesitjük a város lakosságát, hogy a 847—1921. M. E. számu rendelet 6. §-a értelmében a debreceni kir. pénzügyigazgatósággal egyetértőleg az étkezésre használatos konyhasó fogyasztói árát kilónként papirzsák (göngyöleg) nélkül 13 kor. 30 fillérben. — Papir zsákkal együtt kilónként 13 kor. 50 fillérben állapitotta meg.

Közélelmezési ügyosztály.

A dunamelléki püspökválasztás

Budapest, máj. 18. Ma délben járt le a tizenötnapos határidő, ameddig Ravasz László megválasztása ellen felebbezni lehet. Senki sem élt kifogással a választás ellen. Ravasz Lászlónak most már rövidesen elküldik az esperesi okiratot. Ezután következik a püspökválasztás. A meg előző harc a kerületben nagy erővel folyik. A szavazatok majus 31-ig adandók le. Junius 15-én bontják fel a szavazatokat. Vidékről Ravasz László megválasztására kedvező hirek érkeznek. Ellenfele Kovács J. István, nemzetgyülési képviselő, akit főképpen a kisgazdák támogatnak.

A számszék elnöke.

Budapest, május 18. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a kormányzó dr. Zavadovszky Alfrédet a legfőbb állami számszék elnökévé nevezte ki.

Gyógyszerészeti és kereskedelmi **Dobozok**
minden változatban készülnek
DÁVIDHÁZY KÁLMÁN
könyvkötészet és dobozgyár
r.-t.-nál, Debrecen, Füvészkert-utca 9.

Kitünő
férfi fehérnemüek
Frank Edénél

Husz korona egy kiló hus

A M. T. I. ma érkezett jelentésében olvassuk, hogy a somogyi hatóságok a hus árát következően állapitották meg kilogrammonként:

marha hus — — — 20 kor.
borju hus — — — 35 kor.
sertés hus — — — 40 kor.

Ugy látszik, a Dunántulra már megérkezett az olcsósági hullám. Csak meg ne állana ott, hanem jönne át hamarosan a Tiszán. Itt, a Tiszántulon is elkelne már egy kis olcsó hus.

Debreczenben köröznek egy amerikai sikkasztót

A Pinkerton detektiv vállalat a rendőrséghez.

Érdekes megkeresést kapott tegnap a debreceni államrendőrség. A hivatalos levél a hires amerikai Pinkerton detektiv irodától jött Chigágóból. Ugy lászik Amerikában még mindig nem tudják, hogy a trianoni béke milyen változásokat okozott Magyarországon, mert a levél cimzése ez:

Chief of Police
Debreczin
Ausztrián—Hungary.

Tehát Debrecen még mindig az osztrák-magyar monarkiában van. De ettől eltekintve, a Pinkerton iroda közli a rendőrséggel, hogy Manchester város egyik nagy bankjában volt alkalmazva Jäger T. Birger nevü svéd állampolgár bankhivatalnok, aki 132 ezer dollárt sikkasztott s megszökött. A beszerzett adatok szerint Jäger T. Birger, aki 35 éves, Magyarországba menekült a pénzzel. Kéri a Pinkerton vállalat a sikkasztó nyomozását s letartóztatását. Annak, aki nyomra vezet 2000 dollárt, aki elfogja 3000 dollárt adnak jutalomképen.

Akik szeretik a drága dollárpénzt, most kereshetnek. Vállalkozó szellemü emberek csapjanak fel detektivnek s fogják el Jäger T. Birgert.

A Tisza-gyilkossági pör.

Budapest, máj. 18. A Tisza-gyilkossági pöben ma folytatták Lándor Tivadar lapszerkesztő kihallgatását.

Várkonyi, Kéri védője kérdi a tanut: Miért nem szerepel a rendőrségi jegyzőkönyvekben az az állitása, hogy Kéri az Otthon körben kivette az óráját és azt mondta: Még másfél órája van Tiszának.

Lándor: Én ugy mondtam mindig, hogy másoktól hallottam Kéri ezen kijelentéséről.

— Hallottak Kéri kijelentéséről, miért nem igyekezett megakadályozni a tervet?

— Akkor mindenki tartózkodó volt. Olyan lövöldözés hallatszott a Hermina-ut felől, hogy nem volt tanácsos elindulni. Különben is, ugy gondolkoztam, ha Kéri komolyan beszélt, akkor ugyis késő, ha nem, akkor ugy sem mehetek ki a Roheim villába azzal hogy ezt meg azt hallottam.

Azután Kéri Pál teszi meg észrevételeit. 1918 október 31-én délután 4 órakor fentjárt az otthonban, ahol nagy éljenzéssel fogadták. Az órára vonatkozó célzásról egy szót sem hallott.

Majd Friedrich István teszi meg észrevételeit. A tanu részéről három szó került be a köztudatba. Első: Dobó; második: a 15.000 K; harmadik: hogy Friedrich más célra ajánlotta fel a 15.000 koronát. Dobó szemrehányást tett, hogy neki nem adott pénzt, pedig ő éppen olyan igazolványokkal van ellátva, mint a többi társai.

Aztán Kérit szembesitik Lándor Tivadarral, aki szemébe mondja, hogy a következőket mondotta az Otthonban: „remélem végeznek vele, megérdemli az a gazember".

Kéri: Nem igaz.

Elnök: Nem lehetséges, hogy akkori lelkiállapotában még is ilyen szavakat használt?

— Ki van zárva.

A tanut megeskette a törvényszék.

Szünet után Mandorszki Richárd ujságirót hallgatták ki.

A tárgyalást holnap folytatják.

Ujabb áresés. Ma már 30 korona egy pár jó minőségü pamut női harisnya, 75 korona selyemfényü flor női harisnya. Férfi fuszeklik már 25 koronától, gyermek már 26 koronától feljebb. Minden minőség, minden szinben kapható Benyáts Emil harisnyagyára Debrecen. Üzlet Piac 18. eladás nagyban és kicsinyben.

Nyakkendők ujjá alakitása: Simonffy-utca 5.

Gyöngyvirág crème
legjobban megóvja arcbőrét és kezeit a
tavaszi szelek ellen
és kézfinomitó használata által. Készíti a
Megváltó gyógyszertár, Piac-u. 18.
Ugyanott minden belföldi pipere szer kapható.

73958
Debreczeni Ujság

Uj eladási árverés a város két birtokára

Sámson község meg akarja venni a Vermesoldalt. Junius 15-én lesz az uj árverés.

A város két földbirtokának a Sámsoni határban levő 434 hold 1550 négyszögöl területü Liget és a 473 hold 420 négyszögöl területü Vermesoldal eladása céljából. A Vermesoldalért 1.010.000 koronát, a Ligetért 870.000 koronát ajánlottak meg.

Az árverés eredményét dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnok most terjesztette a városi tanács elé. A tanács nem vette tudomásul az eredményt, mert kevésnek találta a megajánlott vételárat. Ezért uj árverést tüzött ki.

Az uj árverés folyó évi junius tizenötödikén, délelőtt 10 órakor lesz a városháza kis tanácstermében. A Liget nevü birtok kikiáltási ára holdankint 2000 korona, a Vermesoldal nevü birtok kikiáltási ára 2150 korona.

Az uj árverésről értesiti a város Hadház, Sámson, Vámospércs, Nyiracsád, Nyirbalkány, Nyiradony, Nyirmántonfalva községek előljáróságát, hogy tudassa a lakossággal.

Sámson község előljárósága kérte a várost, hogy a Vermesoldal nevü birtokot adja el a községnek az előbbi árverésen elért 1.010.000 koronáért. Különösen legelő céljából nagy szüksége volna a sámsoni gazdáknak a földre. A városi tanács azonban a kérelmet nem vette figyelembe, hanem kitüzte az uj árverést.

Egy megtért bolysevik vallomásai

Az Ukrajinskyi Wistnyk egy ukrán emigráns levelét közli, aki Szovjetukrajnából menekült Galiciába.

„Mikor Amerikából visszatértem Oroszországba, — irja az emigráns egy amerikai barátjának — a határon az „elvtársak" minden idegen valutát elszedtek tőlem, azzal érvelve, hogy külföldi pénzt tilos bevinni Oroszországba.

Egy dollárért 15.000 szovjetrubelt kaptam, pedig akkor a dolláért 30.000 rubelt is megadtak.

Az árak még mindig óriásiak Oroszországban. Egy font disznóhus 30.000 rubel, a kenyér fontja 9000 rubel, egy skatulya gyufa 2000 rubel, egy darab tü 3000 rubel, egy csomag dohány 3000 rubel, egy font szappan 150.000 rubel.

Sokat szovjetpénzért egyáltalában nem adnak. Egy utazás a határtól Pétervárra tiz napig tartott. Egyik állomástól a másikig három-négy napig döcög a vonat. Élelmet néha napokig nem kap. Köröskörül minden el van pusztitva és a lakosság munka nélkül csavarog. A parasztoktól elvették a lovakat, teheneket, sőt még a ruhát is, ugy hogy a gazdaságok üresen állanak.

Smerinka állomáson feltörték a csomagjaimat és mindenemet elrabolták. A parasztok nem fogadják el a szovjetbankót. A cipőimet kellett eladnom, hogy pénzt szerezzek, amivel aztán Galiciába menekültem.

Csehország és Szerbia összeomlását jósolják Moszkvában

Prága, május 18.

A prágai kommunisták kérdést intéztek a moszkvai szovjethez a cseh-szlovák államra vonatkozóan és a Prawo Lidu értesülése szerint a következő választ kapták:

„A moszkvai kormány mesterséges alkotásnak tartja a cseh-szlovák köztársaságot, amely nem maradhat fönn sokáig. Cseh szlovákiát a versaillesi imperialista béke teremtette meg és ez az uj „állam" erőszakon és annexiókon nyugszik.

A cseh munkásságnak számolnia kell azzal, hogy *a től Felvidék elszakitása Magyarországtól természetellenes és erőszakos politika müve volt.*

Szlovákiát földrajzi helyzete és ezeréves történelme Magyarországhoz füzi.

Ez a terület hamarosan visszakerül Magyarországhoz.

Ami megmarad Csehországból, azt Németausztria és Szerbia (?) fogja bekebelezni.

Szerbia maga is összeomlásra van itélve".

Ezt az őszinte beszédet a „szláv testvérek" részéről bizonyára nem hallgatják örömmel Prágában és Belgiumban.

Ujdonságok.

Csonka Magyarország — nem ország!

Egész Magyarország — mennyország!

Szent Erzsébet Egylet junius hó 2-án, délután 5 órakor tartja közgyülését a kath. gimnázium disztermében.

Mennyivel lehet a házbért emelni. Felmerült az a kérdés, hogy a májusi házbérnegyedben mennyivel lehet a bért emelni és mikor lehet a bér megállapitása céljából birósághoz fordulni. A kislakásoknál, melyeknek 1920 májusi alapbére nem haladta meg a 4000 koronát és nem áll többől, mint négy szobából, hatvan százalékos béremelésnek van helye, de ez a bérösszeg legfeljebb 95 százalékkal lehet több, mint az ugyanazon lakás 1917 novemberi házbére. Ahol most a házbér 2000 koronán alul van, augusztusra, ahol ezen felül van, novemberre lehet esedékes az emelés. A kislakásoknál, ha a bérbeadó az 1917 novemberi bár 95 százalékánál magasabbra emeli a házbért, a különbözetet a lakó nem köteles fizetni a 95 százalékon felül, még akkor sem, ha a bérlő irásban kötelezte magát az ennél nagyobb bér fizetésére.

Rendőri hirek. A rendőrségen egyre-másra jelentik fel a tolvajokat. Igy Magyar András elpanaszolta, hogy ismeretlen tettes 1000 koronát érő edényét vitte el. — Horváth Pál Deák Ferenc-utca 11. számu lakostól egy női ruhát, Csapó Mihálynétól Piac-utca 83. szám alól pedig egy pár drága ágynemüt lopott el ismeretlen tolvaj. A tetteseket keresik.

Méhészeti előadás. A Hajdumegyei Méhészegylet Geiger Béla Poroszlay-ut 64. sz. a. méhesében f. hó 22-én, vasárnap délelőtt 10 órakor gyakorlati méhészeti előadást rendez. Bemutatásra kerül kezdő méhészek kivánságára mü raj készités.

Urak Mária-Társulatának áj-tatossága f. hó 19-én, csütörtökön délután 6 órakor a Theresianum kápolnájában, az eucharisztikus ligáé pedig f. hó 20-án, pénteken délután fél hétkor a főgimnázium disztermében lesz s nem az elemi iskolában, amint közölve volt.

A Magyar Történelmi Társulatnak városunkban május hó 22-re tervezett matinéja, mely iránt a társadalom széles rétegeiben nyilvánult meg az érdeklődés, a társulat elnökségétől vett értesités szerint, elháritharatlan akadályok miatt az őszre halasztatott. A matiné elmaradását sajnálattal közölve hisszük, hogy az őszi ünnepi ülés annál inkább méltó lesz a Történeti Társulat nagy hagyományaihoz.

Hosszu szoknya lesz a divat. A párisi Divat Akadémia, melynek tagjai a Rue de la Paix legelőkelőbb cégjeinek főnökei, a hosszu szoknya mellett döntött. Ilyenfomán az uj divat nálunk is a hosszu szoknya lesz.

Szabolcs vármegye népszámlálási adatai. — Nyiregyházáról jelentik: A Szabolcs vármegyei népszámlálás eredményeit most hozták nyilvánosságra. E szerint Szabolcs vármegye lakossága 319.818 lélek. A legutólsó népszámlálás óta a lakosság 16.000-rel szaporodott. Nyiregyháza lélekszáma 43.000, ami 10 év alatt 14 százaléknyi szaporodást jelent.

Balázs Árpád nótaestélye ma este fél 8 órakor a Vigszinházban. Jegyek korlátolt számban még kaphatók Antalfy könyvkereskedésében és este a pénztárnál.

Az elmebeteg leány rémtette. Keszthelyről tudatják: Farkas Károly keszthelyi hentes elmebeteg leánya szüleinek szobájában felgyujtotta a butorokat, s aztán a kutba vetette magát. — Még élve kimenetették.

„Az édesanyát sohasem feledheti el gyermeke!" Ezt az örök igét Füsy Kálmán, felvidéki nemzetgyülési képviselő ismételte el egyik felvidéki ujság tudósitója előtt tett nyilatkozatában. Kijelentéseinek idevonatkozó része a következőképpen hangzik: „Mivel a mostani politikai rendszer mellett ezerszeresen kell megéreznünk — mivel annyira éreztetik is velünk — nekünk a mostohaanyát — aki lehet jó is, de mégis csak mostoha — nem lehet szeretnünk, az édesanyát pedig gyermeke soha sem feledheti el."

Balázs Árpád müsorán szereplő összes nóták zongorára és énekre kaphatók az Antalfy könyvkereskedésében.

Leesett a cseresznyefáról. A debreceni közkórházba tegnap beszállitották Vámospércsről Polgár Sándor 6 éves fiut. A gyermek felmászott egy cseresznyefa tetejére s ott szedegette a zamatos gyümölcsöt. A fán megcsuszott s lezuhant. A karját törte össze. A kórházban ápolják.

Megszökött gyilkos. Gyöngyösi távirat szerint onnan megszökött Erdélyi Pál napszámos, aki a közkórházban volt elhelyezve. Erdélyit gyilkossággal gyanusitják. A kórházból ápnilis 30-án szökött meg. Haja, szeme, bajusza fekete, 165 centiméter magas, szökésekor vászonzubbony, fekete kopott nadrág, fekete felsőkabát volt rajta. Zöldes sapkát viselt.

A Debreczeni Háztulajdonosok Egyesülete f. évi május 22-én, vasárnap d. e. 11 órakor nagy választmányi ülést tart, melyre a választmányi tagokat ezuttal is meghivja. Szó lesz az uj lakbérleti rendelet ismertetéséről és a rendelet sérelmes szakaszainak orvoslásáról, továbbá a háztulajdonosokat érő több oldalu sérelmekről, stb.

A szolnoki gyermekgyilkos öngyilkosságot követett el. Pató Imréné, akit a szolnoki rögtönitélő biróság gyermekgyilkosságért a napokban halálra itélt, a börtön cellájában üvegdarabokkal felmetszette az ereit és altestén is sulyos sebeket ejtett. Életben maradásához kevés a remény.

Az erdélyi statárium.

Községi kihágási ügyekben is a katonaság itélkezik.

Rövid hir formájában megemlékeztünk arról, hogy Erdély egész területét ujabban ismét „hadizónának" jelentette ki a „nyugati hadsereg parancsnoksága". Ez a rendelkezés — mint az alábbiakból kitünik — azt jelenti, hogy Erdély területén, ahol az oláhok jóvoltából közel három esztendő óta szünetel a polgári közigazgatás, ezután az apró csirkepörökben is az oláh hadbiróság fog itélkezni. Az öles léptekkel haladó „konszolidáció" ékes bizonyságául itt közöljük a statáriális rendelet hiteles szövegét, amelyet egy Erdélyből menekült juttatott el hozzánk.

„Mi, a nyugati hadsereg parancsnoksága a 3646. és 2918. számu rendelet alapján, amely intézkedik, hogy egész Erdély területe hadizóna lévén és a hadügyminiszterium III-ik igazságügyi osztályának 7889-80-10-1920. és a katonai biráskodás 32. és 57. szakasza alapján elrendeljük:

1. A hadbiróságok folytatják itélkezéseiket a hatáskörük területén örtént cselekedetekben, amely körvonalazva van az ezredparancsnokság rendeleteiben s amelyek már falragaszokon is a közönség tudomására hozattak;

2. Az összes cselekmények, amelyek felett eddig a szolgabirák (pretorok) itélkezhettek, e rendelet közzétételétől kezdve a haditörvényszék elé tartoznak;

3. Jelen rendelet közzéteendő hirlapok és falragaszok utján az összes hadbiróságok, csendőrségek és előljáróságok székhelyén és dobverés utján is köztudomásra hozandó.

A nyugati hadsereg parancsnoksága:

Vaitsanu, tábornok.
Popescu, ezredes".

Szinház.

Pénteken: Varázskeringő, operett B) bérletben.
Szombaton: Varázskeringő, C) bérlet.
Vasárnap délután: Gül baba, operett.
Vasárnap este: a Debrecenben tartandó ünnepségek alkalmából diszelőadás: „A mi falunk" énekes és táncos népszinmü.

—

A Csokonai szinház jelentése. Csütörtökön A bérletben A dolovai nábob leánya. Tisztviselő-est.

Berendezett üzlet és lakás forgalmas helyen azonnal átadó. Tudakozódni: József kir. herceg-utca 58. Róth.

Olcsó hus!

A város legolcsóbb hus elárusitása!!

1 kg. marha hus 34 kor., 1 kg. borju hus 36 korona minden nap friss vágás.

Ugyszintén O. R. T. hus 1 kg. 34 korona gabella költséggel együtt. PÁSTI-U. 2. sz. szintén friss borju hus 1 kg. 36 korona. Felhivom a debreczeni összes intézeteket, hogy a legpontosabb kiszolgálás mellett és garancia biztositékkal még ebből az árból is engedményt adok 8 százalékot.

Ezen hus elárusitás helyiségei:

Csapó-u. 40. Tüzoltó laktanyával szemben és

Csapó-u. 98. püspöki házban.

Senki ne legyen ellensége saját pénzének és keresse fel ezen üzleteket. Kérem az intézetek és vendéglősök pártfogását. — Tisztelettel:

Gutmann Bernát és Sámuel

Beköltözhető lakással eladó ház a Homok-kertben, Hegyi Mihályné-utca 22. a főut végén.

Kérem mindazon halgató társakat, kik folyó hó 18-án **a Stabil-gőzgép** kezelői vizsgáját sikeresen elvégezték, hogy folyó hó 20-án este 7 órakor Cégléd-utca 11 sz. a. megjelenni sziveskedjenek. Mezei vendéglő. **az összehivó.**

„Atlas" Asbestcementpalagyár Részvénytársaság. Budapest, V., Dorottya-u. 6-a. IV-50. Sürgönycim: Palatlas. Gyár: Budafok.

Legkiválóbb minőségü **ATLAS-PALA** tetőfedő-anyagának ezidei szállitását megkezdte.

Valódi „Atlas-pala" **„ATLAS"** jelzéssel van elátva.

Telefon: 179-60. Telefon: 179-60.

SZÉCHENYI FÜRDŐ (volt Telegdi)

A Petőfi-tér 7. sz. a. május 21-én, szombaton megnyilik

a teljesen ujonnan felszerelt göz- és kád fürdő helyiségek a legnagyobb tisztaság és elsőrangu kiszolgálás mellett uri kényelmet nyujtanak. **A fürdő szigoruan erkölcsös vezetését az uj bérlők multja biztositja.**

A gyógyhatásu vizéről előnyösen ismert fürdő helyiségei reggel 6 órától este 6 óráig állanak a közönség rendelkezésére. Hölgyek részére gőzfürdő van hétfőn, szerdán és pénteken. — Az olcsó árakból a gőzfürdőt használó közalkalmazottak, csendőrök, katonák és családtagjai 20% árengedményben részesülnek. Kiváló tisztelettel: **a fürdővezetőség.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása 10 szóig 15 K minden további szó 1 K 50 f. — Vasárnap és ünnepi számok részére feladott apró hirdetés dija 10 szóig 20 K, minden további szó 2 K

Levelezés

Két
özvegy asszony megismerkedne. házasság céljából jobb módu uri emberrel, kor nem határoz Leveleket „Barna 35, szőke 25" jeligére a kiadóba. 1651

Ajánlat

A fáradságot megérdemli ésön meggyőződik, hogy mily szép cipőt

és csizmát készithet elsőrendü anyagból, olcsó áron, ha elmegy **FÁBIÁN TESTVÉREK** cipő- és csizma készitő mühelyében **Rákóczi-utca 71. sz.**

Finom
fehérnemü varráshoz ajánlkozik Tarcsiné. — Kut utca 108 1667

Elcserélném
magános kerti egy szobás lakásomat a városban. Késes utcától Hatvan utcáig két szobás lakással. esetleg egy szobással. — Cim Ovoda-u. 6 Homok-kert 1652

Egy
szoba, konyha, pár darab butorral azonnal átadó Cim a kiadóban 1673

Málnaszörp,
elsőrendü minőségü kg 80 kor Rákóczi utca 13 1679

1000 koronát
fizetek egy szoba, konyha átadásáért, ahol sertést lehet tartani. sertésólat veszek. Cim Vörösmarty utca 2. üzlet. 1680

150 öl
puha fa, szoba butor, női ruhák eladók. Vigkedvü Mihály 15 sz Értekezhetni d. u. 3—4 óra közt. 1554

Két
nővér együtt vidékre vagy Pestre szobaleány nak vagy mindenesnek ajánlkozik Cim a kiadóban 1665

Vizsgázott
géplakatos gépjavitáshoz cséplésre ajánlkozik. Magos-utca 7. sz. 1609

Intelligens
nő magános urhoz ház vezetőnőnek vidékre is elmegy. Cim a kiadóban. 1660

Hajmunkák
készen kaphatók. hajat veszek Boczán fodrász. Hatvan-u 2 sz 1661

Egy
üzlet berendezéssel átadó. Értekezni Fógel cipész. Batthyányi utca 2. 1657

Főtéren
berendezett üzlet azonnal átadó. Tudakozódni József király herceg utca 58. Róth. 1666

Jó
házi koszt kapható Simonffy utca 37. Örsiné 1652

Kereslet

Aranyat-ezüstöt,
brilliánsat, zálogcédulákat vesz. meghivásra házhoz is elmegy Steiner Mihály. Hatvan-u. 2. sz., udvarban. I. em. 1

Különbejáratu
szobát keresek közel a pályaudvarhoz. Cimet „Garzon" jeligére a kiadóba kérek. 1629

Ujságárusokat
havi 350 kor fizetéssel és jutalékkal azonnali belépésre felvesz a **Fehér Ujság** Hirlap terjesztő vállalata. Varga utca 1. sz. 1350

Ügyes
leány, megbizható üzletbe könnyü munkára felvétetik Cim a kiadóban. 1687

Laboránst
keresek lehetőleg ki már az volt is Megváltó gyógyszertár. Tisza palota 21

Fiatal
bejárónőt keresek — könyvel azonnalra kis családhoz. Horváti. — Miklós utca 6 1668

Egy
fiatal leány külön bejáratu. kicsike szobát keres bérletben. Cim a kiadóhivatalban. 1669

Kereskedő
tanulót vidékit kosztal keresek Voith füszerkereskedő. Árpád téri lelkészlakban. — 1664

Kettős
könyvvitelben jártas könyvelőnőt keresek. Ajánlatokat „Könyvelőnő" jeligére a kiadóhivatalban. 1658

Szakács
vagy szakácsnő felvétetik a szülészeti klinikán 1647

Egy
kisebbszerü fagylalt gépet veszek. Nyil-u 128 1655

Férfi
szabósághoz ügyes kézi munkás leány azonnal felvétetik. Szabó J. Cegléd-u. 10. 1653

Ügyes
varróleányt felveszek Kossuth 28. keresztépület. 1682

Kereskedősegéd
azonnali belépésre felvétetik Márkus Jenő Hatvan utca 22 1683

Prádés
kocsist 4-est jól hajtót felveszen a Csurka temetkezési vállalat — 1678

Mindenesnek
keresek megbizható fiatal leányt vagy idősebb asszonyt. 1676

Kifutó
leány fizetéssel felvétetik a Belvárosi Hölgyfodrász Szalonban, Kossuth 19' 1677

Ügyes
kézileányt keresek szakácsnő mellé konyhára Bódogh cukrászda. — Piac-u. 22. 1675

Irodába
kisasszony felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 1674

Macskát,
kutyát vásárol az egyetemi kórtani intézet Nagyerdei körut 1696

Kocsisok
helyi ismerettel és kellő gyakorlattal biró teljesen megbizható egyének felvétetnek — Vasuti Gőzfavágó. — pályaudvaron. 1692

Kerékgyártó
segéd önálló munkás. saját szerszámmal, kellő szakképzettséggel — tartós munkára felvétetik Vasuti Gőzfavágó iroda. pályaudvaron. 1693

Törös István
Fáy dülő 18. számu tanyájából elveszett 1 öt éves barnapej kanca ló. bal farán U I bilyog. nyomravezető 2000 korona jutalomban részesül. ha a város istállójába vezeti 1691

Butorozott
szoba, lehetőleg különbejáratu azonnalra — vagy elsejére kerestetik Alföldi könyvkereskedés Tisza palota — 1690

Két
cipészsegédet felvesz Kiss József. Jánosi-u 55. 1685

Önállóan
dolgozó varróleány felvétetik. Erzsébet utca 54 1672

Cservágást
cserfuvarozást legjutányosabban és gyorsan teljesitünk. Vasuti Gőzfavágó iroda. pályaudvaron. 1694

Birtokot
vételre 250 holdig sürgősen keresek. 4 szobás uri házzal. kellő gazdasági épületekkel. lehetőleg állomás közelében. Nagy Imre Nyiregyháza, Nyirvizpalota 25

Gyermektelen
család keres egy jobb leányt vagy magános asszonyt. házi dolgok elvégzésére Erzsébet utca 52. 1670

Eladás

Ritka
alkalmi vétel. azonnal elfoglalható az egész ház. lakó nincs. gyönyörü szőllő, gyümölcsös kerttel. 2 szoba, istálló, gazdálkodásra való 120 k. villamos megállónál Böszörményi ut 51 1637

Eladó
Stelczhammer féle keresztburos. angol szerkezetü, rövid fekete zongora. Cim a kiadóban. 1518

Eladó
Hajdubagoson 1200 □-öl teljes termésben levő szőllő Értekezni Maróthy György utca 17. 1511

Eladó
egy 12 személyes teljes porcelán készlet, egy 12 személyes teljes üveg készlet és egy iróasztalra való modern, sárgaréz villany lámpa. Megtekinthető Csapó utca 19. sz. keresztépület. 1505

Eladó
3 rugós kocsi vasalás, tetőfedő nád. 3 lóerős járgányos cséplő vasalása, t gia és kiégetett máglya Közelebbit Bethlen-u. 47 udvari lakásban. 1544

Eladó
Vargakert. Herczegh-utca 4-b. sz. ház 300 négyszögöl bevetemányezett kerttel és azonnal beköltözhető lakással, valamint Téglás-kert. Létai utca 13. sz. ház, vele járó telekkel, kukorica, árpa és krumplival bevetve és beköltözhető lakással Értekezni Széchenyi-ut 5 szám 1695

Eladó
Singer varrógép cipőfoltozógép. villamos csillárok, Darabos utca 61. 1697

Eladó
gyönyörü ebédlő, háló, szalon férfiszoba. hencser. divány. kredencekben nagy választék. — konyha berendezés és egyéb butorok. József kir. herceg 20. 1531

Eladó
2 jó karban levő hám és 2 nagy buzás láda Baros utca 22 1812

Eladó
egy személyes szoba butor tükör s ágynemüvel együtt. Csillag utca 58 1610

Szép
asztal sparhelt olcsón eladó. Bethlen utca 53. 1686

Tégla
sparhelt, stelázsi udvari villany lámpa, falétcső eladók Szent Anna utca 29. 1568

Ebédlőkredenc
nagyasztal. nagy ketrec, öntött fürdőkád eladó Megtekinthető a délutáni órákban Péterfia 45 1688

Jókarban
tartott rövid zongora eladó. Péterfia 25 1689

Szép
világos háló butor, belganyulak olcsón eladók. Eötvös 67. 1671

Eladó
5 darab félkövér sertés, 11 választott malac, 2 fias koca. Cim: Garay utca 20. sz. 1698

Eladó
ház Kerekes telep. Szavay utca 41 beköltözésre azonnal átadatik olcsón megvehető. 1650

Eladó
egy és két ló után való jókarban levő szekér és egy jó karban levő kutszivattyu. Árpád tér 21. 1654

Talponálló
furógép, ülő, kétkerekü kerti locsoló. Cim a kiadóban. 1649

Jó
karban levő kerékpár 1500 koronáért eladó Maróthy György-u. 13. 1681

Boldogkert
Epreskert-u. 15. sz. a. 700 négyszögöl föld azonnal beköltözhető lakással eladó Értekezhetni Péterfia utca 12 1656

Eladó
ház Bauer telep, Bauer utca 18. 1662

Eladó
kovácsmühely berendezés és minden kocsivasalkatrészegy. egy kocsifa munka szekérhez való uj és öreg vasak jutányos árban kapható Lorántffy-u 11 sz. 1663

Nyomatott kör forgógépen (a „Debreczeni Ujság" nyomdájában.) Tulajdonos: THAN GYULA.